

– Menjünk oda, ahol a tengerbe torkoll! – mutat nagyobbik öcsém a folyamra.
– Ott hamarabb megtalálod a harcsát! – Sokat nem gondolkodunk. Mindhárom fivér beszél a célról a feleségével, majd egy ködös reggelen elindulunk.

92 Murányi Sándor Olivér

CSERNOVKA-ÁG

(Regényrészlet)

Az M3-as autópályán még hallgatunk útközben, de ahogy átérünk a határon Romániába, a lehetőségek országába, mindannyian felszabadulunk. Kalandokkal teli, de ismerősebb számunkra ez a terep. Alig hagyjuk el a vá-

mot, el is sütöm az igaz történetet: – Német tolmács koromban megkeresett szülővárosom bűnügyi rendőrfőnöke a kéréssel: megbüntették kamionsofőr öccsét Németországban a forgalmisták, lennék szíves beszélni telefonon a berlini rendőrséggel, hogy ki fogja fizetni, csak ne szankcionálják a késés miatt. Kedves női hang vette fel a kagylót, mindenben egyetértettünk. Miután megoldottam a problémát, a bűnügy főnöke hálája jeléül ezekkel a szavakkal nyomta kezembe a névjegykártyáját: – Tedd el, bármilyen dolgod van a bűnüggyel, azonnal keresd! – Hö... – hümmögtem tágra meredt szemmel, majd megkérdeztem: – Akkor ezek szerint leüthetem a haragosom? Mutatódíját felemelve felelt: – Ne feledd, Románia nem igazságos ország! De barátságos!

Önfeledten nevetve érkezünk meg a Királyhágóra. A Las Vegas Étteremben pacallevest kérünk. A felszolgáló hölgy már ismer. – Bine ați venit, domnul cu smântână! – köszönt kedvesen. Így szólítanak engem a felszolgálók, mivel ahányszor megállok ott, egy uborkás üvegben tejfölt kérek elvitelre. Sűrű és sárga, akár a vaj, valamint rendkívül édes. Szilágysági román asszonyok készítik. A helyiségben a tulajdonostól kezdve a takarítóig mindenki kedves. Örülnek a viszontlátásnak. Az ablak előtt kamionok suhannak el. Nem kell sokat várakoznunk, érkezik a leves, amit az említett tejfőllel, ecettel és csípős paprikával ízesítünk, miközben úticélunkról beszélünk. Titokban mindegyikünk reméli, hogy ő fogja meg a túra halát, a legnagyobbat, amivel majd büszkélkedhet a Facebookon. Ebéd után serpentineken indulunk tovább Kolozsvár felé, majd Székelyföld és Moldva felé vesszük utunkat. Utóbbiról azt hittük, szegény vidék, csak kolostorai gazdagok. De az utak sokkal jobbak, mint Erdélyben. Nem tudom, milyen napot írunk, és hány órakor érzük el Tulcea városát, a Duna-delta kapuját. Az útleírás szerint tizenhárom nemzetiség él itt együtt, de mi csak barna bőrű embereket látunk, amint a hajóra sietnek, vagy egymásnak integetnek a halpiacon. A leprások faluja, Tichilești irányába haladunk tovább. A betegeknek otthont adó települést sokáig titkolta a román Egészségügyi Minisztérium, mára már eltűntek

az őrk, az egykori román kormány rendeletére a kórház köré telepített, álcának szánt erdő viszont megmaradt. A diktatúra az ország szegényeként kezelte a helyet, még az orvosok is mélyen hallgattak róla, általános betegséget írtak a kórlapjára annak, aki elkapta a fertőzést. Így deportálták Európa utolsó leprás közösségébe, amelyben még ma is él pár beteg. 93

Szótlanul haladunk el a falujelző tábla mellett, majd a Delta közepe felé vesszük utunkat. A lakott helyek lassan eltűnnek, marad a poros, kopár pusztaság, amelyet néhol szel át egy földút. Nyomasztó ez a világ, de kalandokkal teli. Alig érünk az első tanyára, autónk mind a négy kereke kilyukad. Pánik lesz úrrá rajtunk. Kiszállok a volán mellől. Valóságos szegtengerbe hajtottam, meggyőződésem, hogy valaki szándékosan helyezte ki a szegeket. Jön is elő mosolyogva a gazda: – Átmentek a földemen, ez a fizetség! Így legalább nekem is van munkahelyem: ötven lejért megjavítom a kereküket, fel van állítva udvaromon a műhely! – Románul beszél, mi pedig tanakodni kezdünk, hogy mitévők legyünk. Hamar belátjuk: nincs választási lehetőségünk, egyetlen pótkerekünk van. Evvel a leleményességgel szemben esélytelenek vagyunk. „Jötevőnk” még inasainak is befog minket: miután kifizettük a pénzt, egymás után hordjuk be udvarába a lyukas autógumikat. Nem tudom, mennyi ideig tart a szerelés, az idő megáll a delta közepén. Sötétedés körül hajtunk tovább. Hullafáradtan érkezünk a Chilia Veche-n lefoglalt panzióba, amelyet budapesti horgász ikerpár működtet. Nyájas kedvességgel fogadnak, s amikor elmeséljük defektünk történetét, döbbenet válaszolnak: – Megúsztatok ennyivel?! Nem tört el az autótengely?! Gödröket ásattunk a hozzánk vezető útra, mert megvan az emberünk, akinek ez a munkája, hogy megjavítja! – Tágra meredt szemmel hallgatjuk, mire a testvérpár ugyanabban a pillanatban nevet fel: – A Delatában mindenre megvan az ember! – emeli fel sokatmondóan mutatóujját egyikük, mire megjelenik egy hatalmas termetű izompacsirta, széles fejjel és bárgyú tekintettel, oldalán pedig gyönyörű szőke nővel. Ettől még jobban zavarba jövünk. – Ő Petike, fél normában testőrünk, egész normában kertészünk. – Most a nővel együtt törnek ki nevetésben. Petike hallgat. Ő nem nevet. Három évvel később tudjuk meg, mit nevetnek. Ekkor már nemzetközi hír lesz, hogy a panziójuk kertjében tiltott fűtermesztést fűle a román hatóság, ezért azonnal letartóztatják őket.

Petike a mellettünk levő faházikóban lakik. A nőjéről egy héten át nem tudjuk levenni a szemünket. Nyugodtan nézhetjük, nem reagál, egész nap keresztrejtvényt fejt a testőr mellett, aki éjjel-nappal horkol. Nem értem, hogy bír ennyit aludni. Nagyon unhatja magát.

A két öcsém már a megérkezésünk éjszakáján a harcsák nyomába akar eredni. Nem ellenkezem. – Nehéz ügy, nagyon lepusztította a sok garázdálkodó

a Deltát. A Csernovka-ágon fognak még néha, oda menjetek! – tanácsolják az ikrek. Gyorsan pakolunk a testvérektől kapott motorcsónakba, és indulunk. Nagyobbik öcsém vezet a folyamon felfelé az éjszakában. Nem tudom, megnyit haladhatunk. Leguggolok, és figyelem a sötétben hömpölygő
94 vizet. Ijesztő. Bizonytalanságot kelt bennem, és félelmet. Tudok úszni, mégsem biztos, hogy partra jutnék, ha borulnánk. Kérdés, úrrá tudnék-e lenni a meglepettségen.

Megérkezünk. Kikapcsoljuk a motort, és mindhárman hallgatózunk. Döbbenetes csattanások mindenfelé a folyamágon. – Esznek! – emeli fel nagyobbik öcsém a mutatóujját. Csendre int. Botjaink összerakva várják, hogy dolgozhassanak. Kézbe vesszük őket, és csorogni kezdünk a fák alatt. Partközelen haladunk. Kiakasztjuk a wobblereket, és dobálni kezdünk. Középről horgászok, két vállamnál a két öcsém – minduntalan rám szólnak hal-kan, hogy ne dobjak keresztbe, elégedjek meg a saját helyem biztosította lehetőségekkel. Harcsarablások közepette gyakoroljuk a csendet. Halvány zöld fényel világítjuk meg a bokrok alját, hogy pontosan be tudjunk célozni a wobblerrel a lyukakba, ahol a víz a parti növényzettel találkozik. A ragadozók kijönnek a nyári sötét éjszakákon a folyam szélére. Most is itt lesik a zsákmányt.

Nem tudom, mennyi ideje dobálhatunk, olyannyira eltölt a feszült figyelem, hogy perceké válnak az órák. Egy sűrű bokor előtt haladunk el, amikor hatalmas csattanás kíséretében fehéren felhabzik bedobott csalim után a víz. – Megvan?! – kérdi izgatottan nagyobbik öcsém. – Valami nehezet érzek, ami elindul a mélybe. Mintha ólom húzná a karom. A botom nagyot görbül. A szaggatott, tépázó, lefele haladó erő tudatosítja bennem: – Igen, ez harcsa... – Meg! – felelem öcsémnek. Mindketten segítségemre sietnek. Egyikük erős lámpát kapcsol, és abba a pontba világít, ahol a zsinórom összeér az örvénnyel. Másikuk előkészíti a fogót és a kötelet, amivel a nagyhalat kivesszük és kikötjük, hogy lefotózhassuk. A harcsa egyre erősebben húz. Két kézzel tartom a botot, rövid idő alatt mindkét alkarom elfárad. – Tekerjed-tekerjed! Tarts ki! – biztatnak a testvéreim. Húzni próbálok a zsinóron, majd újabb adagot tekerek fel belőle az orsóra. Ezt igyekszem ismételni. Most a percek válnak órákká. Roppant küzdelem kezdődik: a harcsa életéért harcol, én pedig, hogy megláthassam végre a csónakunk mellett a fejét. Nem tudom felmérni, milyen mélyen lehet, csak minden idegszálammal és minden izmommal arra törekszem, hogy közelebb húzzam magamhoz. Már nem hallom a folyam hangjait. Feltartott fejjel fárasztom a halat. Hiába csillagos odafent az égbolt, számomra egybemosódik minden, a semmibe nézek, miközben próbálok elképzelni a harc hevében, milyen lesz, amikor először pillantom meg a halat. – Gyerünk! – hallom az újabb biztatást, erre még erősebben tartom a botot. Érezni kezdem, hogy fárad a hal. Egyre több zsinórt tudok visszatekerni az

orsóra. Egy újabb csévélésnél hatalmasat csobban a csónakunk mellett a víz. – Ott van! – mutat a loccsanás irányába lámpájával a kisebbik öcsém. – Nagyon nagy! – A meglepettségtől még nem látom a legyőzöttet. Akkor tudom alaposabban szemügyre venni, amikor öcsémék beemelik a csónakba. Leülök. Magam mellé fektetem a botot. Hatalmas fejét nézem. Levegőért kapkod. Fáradt. Többé már nem ugrik, hanem lustán végignyúlik a csónak aljában. Nagyobbik öcsém előveszi a fotógépét. – Emeld fel! – kéri, majd ahogy feltápászkodom, és arcom mellé kerül a harcsa bajusza, elindul az expozíció sorozat. Fáradt lehet a mosolyom. Kényszerű Facebook-mosoly ez, valójában halálosan fáradtak vagyunk mindketten, győztes és legyőzött. És hátra van még a legnagyobb kaland: az elengedés. A fotó után lemossuk a halat, hárman a hasa alá nyúlunk, óvatosan kihajolunk vele a csónakból, hogy fel ne boruljunk, és a vízbe helyezzük. – A találkozás megtörtént. Menj békében! – suttogja kisebbik öcsém, majd lendít egyet a harcsa farkán. Lassan eltűnik szemünk előtt, lemerül a mélybe. Az utolsó kép lomha hullámzó mozgása marad, ebből tudom, hogy élve úszik el.

Mindhárman szótlanul ülünk a csónakban. Hajnalodik. A Csernovka-ág felett szürke darócruhás szerzetesekként vonulnak a felhők.

– Így engedek el minden embert az életemből... – gondolom magamban, miközben nagyobbik öcsém begyűjtja a csónakmotort. – Ki élve, ki halva távozik. Melyik fáj jobban? A nagyanyám, aki halálos ágyán érdeklődött a hogylétemről, majd csendben guggolok mellette, amikor fagyott szemhéjára helyezi apám a pénzermét? Fiatalkori szerelmem, aki másodszor is elvált, és megpillantom a volán mögül, amint kilép a garzonból, ahol albérletben lakik, hogy levigye a szemetet? Volt feleségem, aki közös gyerekünk zavart mosolya kíséretében bemutatja nekem új férjét? Nem tudom eldönteni, hogy élők vagy holtak okoznak nagyobb szenvedést számomra, amikor végleg távoznak. Csak azt tudom, hogy amikor alámerült a harcsa a Csernovka-ág mélyére, nagyobbik öcsém vizsgasztalón veregette meg a vállam: – Neki jobb lesz...